

TOELICHTING

Aanleiding van deze bundel is het gesprek tijdens een ledenvergadering over de omgekomen personeelsleden, welke worden vermeld op het monument Rotterdamsche Lloyd, momenteel geplaatst aan de Calandstraat, en de eerder door directie gepubliceerde lijst met namen bij de presentatie van het verslag over de oorlogsjaren 1940-1945.

De heer Luidinga heeft in eerste instantie dit verschil op papier gezet.

Op 10 mei 1940 reeds enige uren na het uitbreken van de oorlog met Duitsland ontvingen alle buitengaats zijnde koopvaardij- en vissersschepen (ca. 850) een telegram om naar havens van het Britse Gemenebest, Frankrijk en naar één van de koloniën van voornoemde landen uit te wijken. Onder deze bemanningen ontstond grote bezorgdheid over hun familieleden in Nederland. (ca. 12.500 Nederlanders, 6000 inwoners van overzeese gebieden en 13.400 buitenlanders, merendeels chinezen en inwoners van de Commonwealth)) Gedurende de oorlog zijn 421 schepen verloren gegaan en ruim 1980 Nederlandse en 1396 uit de overzeese gebieden afkomstige opvarenden kwamen om.

Per Koninklijk Besluit van 6 juni 1940 waren deze zeelieden verplicht om te blijven varen, bij weigering op straffe van 4 jaar gevangenisstraf.

“De Vaarplicht”(is gelijk aan “De Dienstplicht”).

Later (19 maart 1942)vervangen door *het* **“Vaarplichtbesluit 1942”**.(deze werd op 2 maart 1946 opgeheven.)

Hierin werden de rechten en plichten van de zeevarenden beter geregeld.

Door enige toevallig in Engeland verblijvende reders werd met goedvinden van de Nederlandse Regering, de **“Nederlandse Scheepvaart en Handels Commissie”** opgericht.

Beter bekend als **“SHIPPING”**.

Zij traden op bij de onderhandelingen met het British Ministry of Shipping over de voorwaarden, waaronder de meeste Nederlandse schepen zouden worden gecharterd onder “Time charter”aan Ministry of War Transport.

De bemanningsadministratie van alle rederijen wordt vanaf nu behandeld door “SHIPPING”

Indien een opvarende door ziekte of anderszins uitviel, werd door “SHIPPING” een ander met de zelfde functie aangemonsterd. Indien mogelijk van de zelfde rederij.

Naarmate er meer schepen verloren gingen werden de geredden in het reserve depot geplaatst.

Dit verklaart waarschijnlijk het verschil tussen de namen genoemd op het monument en de eerder gepubliceerde lijst bij het verslag 1940-1945. De niet op het monument genoemde op Namenlijst cursief gedrukt met * zullen afkomstig zijn van ICHVR en andere rederijen, visserij en mensen aangenomen door “SHIPPING” en geplaatst en omgekomen op R.L.-schepen.

In 1942, nadat Japan Nederlandsch Indië was binnengevallen, zijn diverse schepen verloren gegaan. Deze bemanningen werden als reserve bemanning gehuisvest op Java en na de inval **geïnterneerd** en door de Japanners te werk gesteld en/of afgevoerd naar werkkampen in Indië, Thailand; Birma of Japan. De dienstplichtige personeelsleden werden door Nederlandse regering opgeroepen en bij de Koninklijke Marine, KNIL of Landstorm ingedeeld, zij kwamen in **krijgsgevangenschap** terecht en werden eveneens afgevoerd naar werkkampen.

Velen van de geïnterneerden en krijgsgevangenen zijn omgekomen door slechte behandeling, uitputting, ziekten, verdrinking en moord.